

Brief aan A.C. Kruseman 12 augustus 1876

Universiteitsbibliotheek Leiden, LTK 1422 >0003-0004

J.J. Cremer

12 Aug 1876

Scheveningen 12 Aug 76

T is zeker niet zooals t behoort, dat ik u of liever uw geeerde firma nog niet bedankt heb voor de toezending der 2 nos. van Eigen Haard waarin de zeer vriendelijke woorden van onzen Ten Brink mijn portret illustreeren. Nu, beter laat dan nooit. Omstandigheden van allerlei aard verhinderden mij in mijn voornemen om eens naar Haarlem te sporen, en u bij die gelegenheid mede te bezoeken. 'K zou u dán alles gezegd hebben wat ik ook betreffende dat portret op 't hart heb. 'K vreesde dat bedenkingen op 't papier een verkeerden indruk zullen maken en zeg er dus nú ook niets van dan dat ik uw welwillende bedoeling om mij fraai in uw blad te vertoonen, en in t zonnetje te zetten, ten hoogste waardeer. Gij wist het, dat ik niet bijzonder op 't geven van mijn portret gesteld was, en - dewijl ik 't werk van de heer S. gezien had dacht ik - omdat 't al een jaar geleden was, dat Gij 't maar in de doos hadt gedaan - Nu nogmaals vriendelijk dank! Gij zult het den auteur zeker niet kwalijk nemen dat hij weet de reproductie zijner liefste figuren niet zoo bijster ingenomen is: Zie Luutje met er mooie snuitje!! - (Pauweveerke, De protstige Eva Kelman). Maar foei, nu begin ik toch. Dat kwam omdat ik de prent nog even inzag.

Anna Rooxe door JJ. Cremer!!

Ik geloof dat de heer S. een zeer verdienstelijk colorist is. Ik zag een zeer aardig landschap van zijn penseel. -

Maar nu iets anders, beste Kruseman. Misschien zou deze lamme brief nog een beetje in de pen zijn gebleven indien ik niet gisteravond een brief van den heer De Veer had gekregen, waarin zijnE een bijdrage voor E.H. verzoekt. Ik zou uw hoofdredacteur nu zeer kort kunnen antwoorden dat ik niets disponible heb en ook vooreerst niet aan zijn verzoek zal kunnen voldoen. Maar 't is UW blad, en, ofschoon ik U vroeger reeds gezegd heb hoe 't mij onmogelijk is op bestelling te werken; ja zelfs beloften te doen; indien gij 't mij gevraagd hadt dan zou ik hebben geen woord..... in hoofdzaak!

Mijn vriend! Familie omstandigheden hebben mij in den laatste tijd verhinderd. In den mooijen lusthof der kunst te arbeiden. M.a.w.: ik had niets voor E.H. en kan nog minder iets beloven. Dit alleen kan ik beloven: de eerste kleine Nede. Vertelling (1) die ik schrijf zal ik u voor uw tijdschrift aanbieden. Niet twijfelende of het hon dat ik elders geniet, zal mij ook door u worden toegestaan. Wanneer ik die vertelling zal kunnen aanbieden (in 76 - 77 ... 78 ..?)? Ik weet het evenmin als, wanneer 't oogenblik zal komen dat ik weer met frisschen lust een nieuwe schepping op 't doek brengen zal. -

Misschien een beetje beter maar toch in dier vaege zou ik U antwoorden indien gij redacteur uitgever waart. Maar nu, zou het van mij geen lamlendige flauwheid zijn om den man die mij in zijn NvdD als auteur bij 't publiek in miscrediet heeft trachten te brengen, eenig werk toetestaan. -

Jan Ten Brink zegt recht vriendelijk van mij, dat ik niet dan vrienden heb. 'T Zou zeker niet goed zijn als 't waar was, Maar wat ik de heer d.V. misdeed dat hij mij eerst als een versleten talent voorstelt, mij later totaal negeert, en mij dezen winter een gemeen, bij hem ingekomen ongetekend schrift

(aan 't adres van mijn tooneelspelers) toezendt – zonder zich later daarover in 't minst te verontschuldigen – dat alles maakt het voor mij onmogelijk om aan E.H. waarvan hij hoofdredacteur is mede te werken, Slechts dan zou het mogelijk worden wanneer de heer D.V. mij bewees dat hij niet is waarvoor ik hem houd. Dit schrijf ik confidentieel aan mijn vriend Kruseman, doch, ofschoon ik niet wil dat De V. dezen brief zal zien zoo heb ik er volstrekt niet tegen dat gij hem bij gelegenheid eens hoofdzakelijk meedeelt dat zijne woorden in 't N.v.d.D (+ ik denk van 23 Nov. 73 omdat ik er 21 nov 73 las) mij 't recht geven hem als een gevaarlijk onedel journalist te beschouwen, tenzij hij bewijst dat zijn woorden inderdaad niet zoo bedoeld zijn. – Intusschen is de houding sedert geruimen tijd tegen mij aangenomen, menig geschrift geweest om mij van de laatste te overtuigen, - Doch bij al mijn groote of kleine verkeerdheden heb ik niet het gebrek van haatdragend te zijn. Steekt de V. mij vriendschappelijk – overtuigend als vriend de hand toe, dan zeg ik ook tot hem: Zoodra ik maar kan kom ik graag een woordje meepraten aan uw E.H. Van harte hoop ik dat gij u met uw lieve Echtgenoot en de jongelui in de beste welstand zult verheugen. Laat 't mij eens weten. Komt ge niet eens te Scheveningen. Wij zijn er weder sedert 1 juni en hopen tot ult oct. Te blijven. De droevige toestand van mijn vader, die zit nu in een Anstalld nabij Bonn bevindt gaat ons voortdurend zeer ter harte. Doch 'k werd graag iets aan E.H. zou afstaan (na een explicatie van de.V.). Maar beste Kruseman, ik meen t ook reeds duidelijk te hebben gezegd dat ik door familieomstandigheden niet werkte en geen bladzij beschikbaar heb. Ik kan onmogelijk vooruit iets beloven. – Eene Betuwsche is op touw gezet, maar of ze naar mijn zin zal uitvallen en .. wanneer klaar komen weet ik niet. Die stukken werden mij in den laatste tijd met f800 geh-d om ze eerst te plaatsen in een tijdschrift en voorts te exploiteeren; met behoud van verzamelrecht aan mij. Intusschen 't zou mogelijk kunnen zijn dat er tussen 1 sept en 1 jan nog wel behalve die Betuwsche een schetsje op 't papier kwam. Heeft uw Redacteur zich op de gemelde punten verklaard en – heb ik iets beschikbaar nog eens, gij weet het, dat ik met 't meeste genoegen aan uw vereenen verlangen zal voldoen. En nu basta. Ja ik zou dol graag eens weer met u praten. Kunt ge niet eens een herfstdagje bij ons in deze heerlijke streken komen. Groet Mevrouw hartelijk van ons allemaal. Altijd uw J.J. Crem.

Alle leed moet men met kalmte zien te dragen.-

Wij genieten veel van de heerlijke zeelucht. 't Maakt veel goed; doch - niet alles!

Nu beste Kruseman, verschoon mijn ellendig – misschien wat al te zeurig geschrijf – maar phui 't is ook zoo warm en dan herinneringen aan de onaangenaamheden der menschen – die men maar 't liefst zou vergeten, 't maakt langdradig.....

Vaarwel Groet mevrouw regt hartelijk. – zeg s.v.pl uw compagnon mede namens mij dank. En nu een fiksche handdruk tot besluit van uw altijd even DW en liefhebbenden vriend

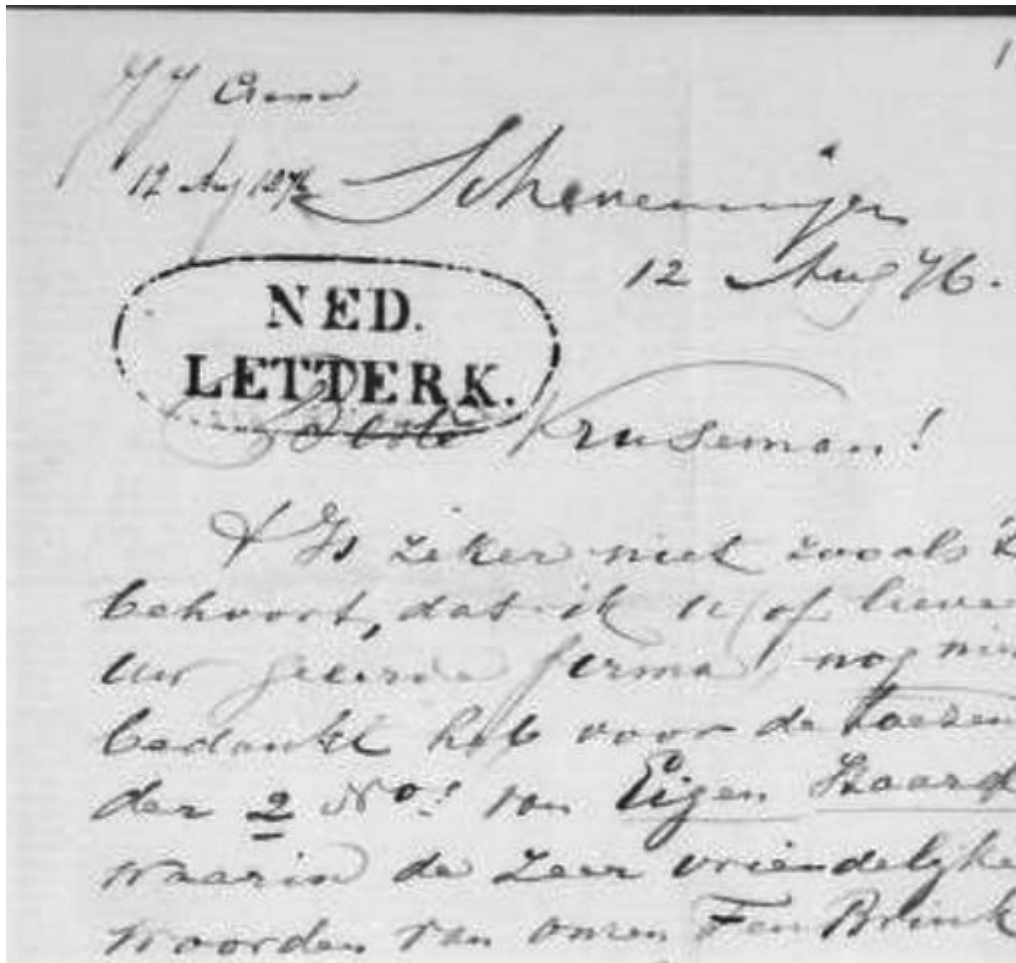
J.J. Cremer

[Onderschriften:]

Ik weet niet zeker of ik 't opgaf. Hebt gij 't niet gelezen, en wilt gij 't dan kom ik 't u later eens meebrengen. Als gij soms antwoord zeg dan svpl eens of gij Tooneelspelers van mij hebt ontvangen. Niet dan is 't met 't oog op een later volledige uitgaaf waaraan ik u een prest ex hoop te doen . Toch wilde ik graag weten of gij 't nog ontving.

Toonelspelers werd nadat ik 't reeds verkocht had door de directeur voor t N.v.d.D. beslaand. K werd niet vooruit dat t gebeuren zou.

- (1) De Betuwschen vertellingen worden nogal hoog geno. En in den laatste tijd en voor tijdschrift en afzonderlijke uitgave gek.
- (2) In de boot van Rotterdam op Dordt heb ik dit van onbekenden – (die ook mij niet kenden) luid hooren uitspreken. Ik ging er heen om 't Hart op de Veluw te lezen. 't was opwekkend!

Maar de Lezer van
Woorden van onzen Ten Brink
mijn portret illustraary. Na,
betes laat dan voort! On-
kandigheden van allerlei aard
verhinderden mij in mijn voor-
nemen om eens naar Haarlem
te sporen, en te bij die gelegen-
heid mede te bezoeken. Ik kon
te dan alles gezegd hebben, dat
ik ook betreffende dat portret
op thout heb. Ik wensde dat

Bedenkingen op 't papier een
verkeerd inruik zullen maken,
en zeg er dus mis ook niet van
den dat ik ter melwillende
bedoeling om my **een heel** fraai
in het Glas te verhooren, en
in 't Donnetje te zetten, ten hoogste
waardaan. **Gy** mist het, dat ik
niet bijzonder op 't geuren van mijn
portret gesteld was, en - derijl ik
Inerk van de heer S. gezien had
dacht ik - omdat 't al een paar
saluden was, dat Gy 't maar in de

merk van den heer J. J. J.
dacht ik - omdat 't al een jaar
geleden was, dat Gij 't maar in de
doo's hadt gedaan -
Nu nogmaals vriendelijk dank!
Gij zult het den auteur zeker
met kerstlike plezier, dat hij de
reproductie zijner liefste figuur
niet zoo blyter ingeloomen is:
Die Luntz met 'er movie
Luntz!!! (Pauzenverke... de

Die Luntz met 'er movie
Luntz!!! (Pauzenverke... de
prachtige Eva-Melmond
Maar/wei, nu begin ik toch. Dat

Korom omdat ik de prent nog aan
mij. Anna Broeze door J.J.
Cramer!!

Ik geloof dat die heer S. een
Zeer aardigsteek colorist is. Ik
zag een zeer aardig landschap van
zijn penseel. —

Maar nu iets anders, beste
Kruuseman. Hierbij zou de
lamme brief nog een beetje in
de pen zijn. Ik heb een indien ik niet
gister avond een brief van den
heer De Veer had gekregen, waarin
zou mij om een bijdrage voor
P. H. verzocht. Ik zou het
hoofredacteur nu zeer kort kunnen
antwoorden dat ik niets disponibel

antwoorden dat ik niets disponibel
heb en ook voorwaert niet aan
zijn verzoek zal kunnen voldoen,
maar ik is het blad, en opheven
ik de vruager reeds gezegd heb hoe
mij Onmogelijk is op bestelling
te merken; ja zelfs beloften te
doen; indien zij ik mij gevraagd

hadt den zou ik hebben. ge-
proed: ... in hoofdzaak.

Mijn vriend! Familie om-
digheden hebben mij in des laatste
tijd verhinderd ~~te~~ in de vroege
slushof der kunst te arbeiden.
M. a. w.: Ik heb niets voor J. H.
en kan nog minder iets beloven.
Dit alleen kan ik beloven: De co-
kleine Red. vertelling die ik schrijf
zal ik u voor het Tijdschrift aan-
bieden - niet twijfelende of het kan
dat ik elders geniet, zal mij ook
doo u worden toegestaan. Wanneer
ik die vertelling zal kunnen aanbe-
den - (in 76-77 ... 78 ... ??) ik me

blik zal komen dat ik meer ma-
schijns luk een nieuwe schapen
op t dask brengen zal.

Musfokien een beetje beter
maar toch in die zaak zou ik
u antwoorden indien zij redacten
uitgave waart. Maar nu, zal
het van mij geen lamende
klaarheid zijn om den man die
mij in zijn N. V. D. - als auteur

I de Betuochte vertelling - worden nog al hoog ge-
- 57 - en in den laatste tijd van de tijdschrift in op 2. uitgenomen

3
bij 't publiek in misinzeer-
heft trachten te brengen, eenig
merk taetertaan.

Jan Ten Brink zegt recht vrie-
delijk van mij, dat ik niet
dan vrienden heb. 't Dou zeker
niet goed zij als 't waar was,
maar - wat ik den heer D.V.
misdeed dat hij mij eerst als
een verlaten talent voorstelt,
mij later totaal negeert, en
mij derg winter een gemeen, bij
hem ingekomene ongeteekend
Schrift (aan 't adres van mijn
Jooneelpeles) taekent - Zoud
Zijf late daarover in 't minst
te verontschuldigen - dat alles

worden wanneer de heer
D.V. mij bemees dat hij
niet is ~~waarschijnlijk~~ ik hem houd.

Dit schrijf ik confidentieel
aan mijn vriend Kruiseman,
doch, opschoven ik niet wil dat
De V. dezen brief zal zien zoo
heb ik er volstrekt niet tegen
dat gij hem bij gelegenheid eens
hoofdzakelijk mededeelt dat
zjne woorden in H.N.V.D.* mij
trekt geen hem als een ge-
vaarlijk onedel journalist te
beschouwen, tenzij hij bewijst
dat zijn woorden inderdaad
niet zoo bedroefd zijn. — In.

dat u's woorden
niet zoo bevoeld zij. — In-
-tusschen is de houding sedert
geruimen tijd tegen mij aange-
namen, weinig gemildt geweest
om mij van het laatste te
overtuigen. — Doch bij al

* Ik denk 23 Nov. '3. omdat ik er las 21 Nov '3

4
mijn groote of kleine ver-
keerdheden heb ik niet het ge-
brek van haatsdragend te zijn.
Steeht de V. mij vriendschap-
pelijk — overtuigen als
vriend de hand toe, dan
zeg ik ook tot hem:

Zoodra ik maar kan
kom ik graag eens een woordje
meepraten aan Mr E. H.

Van harte hoop ik dat
gij u met uw lieve Echte
genoot en de jongelui
in den besten welstand zult

genoot is
in den besten welstand Ziek
verheugen. Laat & mij eens
meten. Komt ge niet eens
te Scheveningen. Wij zijn er
mede sedert 1 Juni. en hopen
tot ult. Ort te blijven. De draai-
toestand van mijn vader, die
zij nu in een Anstalt bij
Bonn bevindt gaat ons voort
dueren zeer ter harte. Doel's

te verontschuldigen - dat alles
maakt het voor mij onmogelijk
om in E. K. waarvan hij hoofd-
redacteur is mede te merken.
Slechts dan zou het mogelijk

1 In de boot van Rott. op Dordt
heb ik dit van onbekenden. (die ook mij
niet kendend) lijd hoven uitdrukken. Ik ging
er heen om & Hart op de Veluwe te lezen. Was opmerkend!

De onvolgordige meere posten die door de
de overblijfselen van de veld. te worden. it. it. it.

graag iets aan P. H. zou afstaan
(na een explicatie van de v.
Maar beste Kruseman, ik meen
Voor reeds duidelijk te hebben
gezegd dat ik door familie om-
standigheden niets merkte. en
geen blaasje beschikbare heb. Ik
kan onmogelijk voortuit iets be-
loven. - Eene Betumsche is
op tour geret, maar, of ze naar
mijn zin zal uitvallen en... Wan-
neer klaar komt, meet ik niet.
Die stukjes merde mij in de la-
ste tijd met Soc. geh. om ze
eerst te plaatsen in een typschrijf-
te roots te exploiteeren, met be-
houd van uderamelrecht aan mij.
Intusschen zou mogelijk kunne.
Zijn dat er tusschen 1 Sept en 1 Jan.
nog mee behalve die Betumsche
...

Zyn dat er zynfche 1 Sept 23 Jan.
 nog mee behalve die Botunche
 een Schetsje op't papier Kram.
 Heeft uw Redacteur Zelf op
 de gemelde punten verkleme-
 en - heb ik iets beschikbaer
 nag eens, gy meet het, dat ik met
 de meeste Genaeper aan uw vereenen
 verlanje zal voldoen. En nu basta
 Ja ik zou dol graag eens meer
 met u praten. Kent ge niet eens een
 herfdagje bij ons in dese heerlyke streken Korn-
 darschen? Toe!! Groot Mevrouw kortte ik van ons a. g. g. m. v. l. d. 18
 actio uw G. l. r. m.

+ Leed moet men met Kalm-
 zente dragen.
 My genietten veel van de heerlyke
 Leucht. & Maakt veel
 goed; doch — niet alles!
 Nu beste Kruseman,
 verschoon mijn ellendig-mis-
 schien wat al te zeurig ge-

Schien wat 'al te zellig ge-
 zelt - maar John Hiss
 zo warm, en dan herinne-
 ringen aan de onaangenaam-
 heid van menschen - die men
 maar & lieft zou vergeten
 Het maakt langdradig.....
 Van wel. fraet Mevrouw
 Het reeft hartelike. - Zeg s.v.p.

Het reeft hartelike. - Zeg s.v.p.
 Uw Compagnon mede namen
 mij dank. En nu een seksch
 handdruk tot beruk
 Van Uw althoeven Dr.
 en liefhebberende, Wm.
 J. Bremer
 Niet dan is't met 'loeg op een late volkdrige
 uitgaaf waarvoor ik u een groeten hoop te doen
 Toch niet ik sprak met u of u u